

Sygn. akt VIII U 1194/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Kamila Niemczyk

po rozpoznaniu w dniu 14 września 2016 r. w Gliwicach

sprawy G. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o odsetki

na skutek odwołania G. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 29 kwietnia 2016 r. **nr** (...) - (...) - (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej prawo do odsetek ustawowych za opóźnienie w wypłacie emerytury należnej za okres od 1 lipca 2014 r.

do 31 maja 2016 r., liczonych od dnia 26 każdego miesiąca, poczynając od 26 sierpnia 2014 r. do dnia wykonania decyzji organu rentowego z dnia 29 kwietnia 2016 r.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 1194/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 kwietnia 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonej G. P. wypłaty odsetek tytułem opóźnienia w wypłaceniu świadczenia w postaci wcześniejszej emerytury.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona domagała się zmiany zaskarżonej decyzji i wypłaty odsetek ustawowych od wypłaconego świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie, ZUS powołując się na treść art. 118 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2016.887 ze zm.), podniósł, że świadczenie zostało ubezpieczonej przyznane na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 4 lutego 2015r., sygn. akt VIII U 1811/14. Wyrok ten został wykonany decyzją ZUS z dnia 29 kwietnia 2016r. Organ rentowy zaznaczył, iż ww. wyrokiem Sąd nie

orzekał o prawie ubezpieczonej do wypłaty odsetek za opóźnienie w wypłaceniu świadczenia lecz przekazał wniosek ubezpieczonej o prawo do odsetek do rozpoznania organowi rentowemu.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił, co następuje:

Decyzjami z dnia 18 lipca 2014r. oraz 21 sierpnia 2014r. organ rentowy odmówił odwołującej prawa do wcześniejszej emerytury w trybie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2016r., poz. 887) wskazując, iż nie udowodniła ona na dzień 1 stycznia 1999r. 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Na skutek odwołań ubezpieczonej od powyższych decyzji (odpowiednio z dnia 13 sierpnia 2014r. oraz z 22 września 2014r.) tut. Sąd wyrokiem z dnia 4 lutego 2015r., sygn. akt VIII U 1811/14 zmienił ww. zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej prawo do wcześniejszej emerytury począwszy od 1 lipca 2014r. oraz przekazał wniosek ubezpieczonej o prawo do odsetek wyrażony w odwołaniu z dnia 22 września 2014r. do rozpoznania organowi rentowemu.

Od powyższego wyroku apelację złożył organ rentowy. Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 28 stycznia 2016r., sygn. akt III AUa 683/15 oddalił apelację przychyłając się do rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego.

Organ rentowy zaskarżoną decyzją z dnia 29 kwietnia 2016r. wykonując ww. wyrok tut. Sądu przyznał odwołującej świadczenie emerytalne począwszy od 1 lipca 2014r. odmawiając jednocześnie przyznania prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego oraz akt sprawy tut. Sądu o sygn. VIII U 1811/14, akt sprawy Sądu Apelacyjnego w K. o sygn. akt III AUa 683/15, uznając materiał dowodowy za kompletny i mogący stanowić podstawę wyrokowania.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej zasługuje na uwzględnienie.

Kwestie wydawania decyzji i wypłaty świadczenia reguluje art. 118 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2016.887 ze zm.).

Zgodnie z treścią ust. 1 tego przepisu, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

Natomiast w myśl art. 118 ust 1a w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Według ust 2, jeżeli w wyniku decyzji zostało ustalone prawo do świadczenia oraz jego wysokość, organ rentowy dokonuje wypłaty świadczenia w terminie określonym w ust. 1.

Po myśli ust. 3, jeżeli na podstawie przedstawionych środków dowodowych nie jest możliwe ustalenie prawa lub wysokości świadczenia, za datę wyjaśnienia ostatniej okoliczności, o której mowa w ust. 1, uważa się datę końcową dodatkowego terminu do przedstawienia niezbędnych dowodów, wyznaczonego przez organ rentowy, albo datę przedstawienia tych dowodów

W myśl ust. 4 przepisy powyższe stosuje się także przy dokonywaniu wypłaty wynikającej z decyzji ponownie ustalającej prawo do świadczenia lub jego wysokość, z zastrzeżeniem ust. 5.

Zgodnie z ust. 5 wypłata świadczenia wynikająca z decyzji, o której mowa w ust. 4, następuje w najbliższym terminie płatności świadczenia albo w następnym terminie płatności, jeżeli okres między datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji a najbliższym terminem płatności jest krótszy niż 30 dni.

Z kolei podstawę prawną do wypłaty odsetek przez ZUS zawiera art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2016.963 ze zm.). Przepis ten stanowi, że jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Zgodnie z art. 85 ust. 2 powołanej ustawy Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady wypłacania odsetek.

Na podstawie powyższej delegacji ustawowej zostało wydane Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz.U.1999.12.104).

Powyższy przepis wyraźnie wskazuje, że ZUS jest zobowiązany do wypłaty odsetek w wysokości określonej przepisami prawa cywilnego wówczas, gdy w następstwie okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność, nie ustalił prawa do świadczenia lub nie dokonał jego wypłaty w przewidzianych przepisami terminach ich przyznawania i wypłacania. Chodzi zatem o wypłatę odsetek za zwłokę w wypłacie świadczenia, powstałą na skutek okoliczności, za które organ odpowiada.

Jak ustalono w przedmiotowej sprawie, prawo ubezpieczonej do wcześniejszej emerytury zostało jej przyznane wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 4 lutego 2015r., sygn. akt VIII U 1811/14 począwszy od 1 lipca 2014r.

Wprawdzie w wyroku tym Sąd nie orzekł zgodnie z art. 118 ust 1a o odpowiedzialności organu rentowego, nie zamyka to jednak ubezpieczonej drogi do dochodzenia odsetek. Warunkiem zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie w płatności świadczenia jest jednak ustalenie, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za niewyjaśnienie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

W ocenie Sądu ustalenie, że odwołująca posiada wymagany przez ustawę emerytalną 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych, a zatem spełnia ustawowe warunki do przyznania jej wcześniejszego świadczenia emerytalnego w związku z pracą w warunkach szczególnych było możliwe już na etapie postępowania przed organem rentowym i mógł on bez zbędnej zwłoki wydać prawidłową decyzję.

Jak już ustalono w toku sprawy VIII U 1811/14, organ rentowy obliczając staż pracy odwołującej w warunkach szczególnych wyłączył z okresów pracy w warunkach szczególnych odwołującej okresy pobierania zasiłków chorobowych (a to od 15.11.1991r. do 19.07.1992r., od 13.10. 1992r. do 23. 10.1992r. oraz od 06.01. 1993r. do 05. 02. 1993r.), w związku z czym staż pracy odwołującej w warunkach szczególnych wyniósł 14 lat, 10 miesięcy i 3 dni, a więc mniej niż wymagane przez ustawę emerytalną 15 lat pracy w takich warunkach. Tym samym organ rentowy odmówił ubezpieczonej przyznania wcześniejszego świadczenia emerytalnego.

W ocenie Sądu obliczenie stażu pracy w warunkach szczególnych zostało przez ZUS dokonane w sposób nieprawidłowy.

Zgodnie bowiem z utrwalonym stanowiskiem polskiej judykatury w tym względzie „do okresu pracy w szczególnych warunkach, o jakich mowa w § 4 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), wlicza się okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania tego stosunku pracy, przypadające po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 ze zm.)” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2003r., syng. akt III UZP 10/03, OSNP 2004/5/87, LEX nr 81642).

W toku postępowania o sygn. VIII U 1811/14 w sposób jednoznaczny rozstrzygnięto, iż ww. okresy, w których odwołująca przebywała na zasiłku chorobowym podlegały zaliczeniu do okresów pracy w warunkach szczególnych, co powinno być mieć miejsce już w pierwotnej decyzji organu z dnia 18 lipca 2014r. odmawiającej ubezpieczonej prawa do wcześniejszej emerytury. Organ rentowy dysponował bowiem już na tym etapie wszelkimi niezbędnymi informacjami do wydania prawidłowej decyzji, korzystnej dla ubezpieczonej. Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, że w ramach postępowania przed organem rentowym ZUS nie dokonał prawidłowego obliczenia stażu pracy ubezpieczonej, ponosi zatem odpowiedzialność za zwłokę w ustaleniu prawa ubezpieczonej do wcześniejszej emerytury.

W konsekwencji ubezpieczonej przysługuje prawo do odsetek za okres od 1 lipca 2014r. do 31 maja 2016r., gdyż od tej daty ZUS pozostawał w zwłoce z ustaleniem prawa do wcześniejszej emerytury i wypłatą tego świadczenia, liczonych od dnia 26 każdego miesiąca, poczynając od 26 sierpnia 2014r. do dnia wykonania decyzji organ rentowego z dnia 29 kwietnia 2016r.

Z tych względów – na podstawie art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. – Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej G. P. prawo do odsetek ustawowych z tytułu opóźnienia w wypłacie świadczenia emerytalnego za okres 1 lipca 2014r. do 31 maja 2016r.

(-) SSO Grażyna Łazowska